

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2P/221/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313212414
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2013:6313212414.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti O., V., nar. X.X.XXXX a A., nar. X.X.XXXX, bytom ako matka, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, deti P. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B., V. XX/X, a D. O., nar. XX.X.XXXX, bytom X., V. XX/X, toho času V., V. XXX, o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca na zníženie výživného v plnom rozsahu zamietal.

II. Súd návrh matky na zvýšenie výživného v plnom rozsahu zamietal.

odôvodnenie:

Otec maloletých svojim návrhom doručeným súdu dňa 18.11.2013 žiadal, aby súd svojim rozsudkom upravil jeho vyživovaciu povinnosť na maloleté deti a výživné znížil na sumu 25 Eur na maloletú V. a 20 Eur na maloletú A.. Svoj návrh na zníženie výživného odôvodnil tým, že sa dostal do zlej finančnej situácie; dňa 12.11.2013 bol prepustený z výkonu trestu s uložením skúšobnej doby na jeden rok. Nemá zamestnanie, je prihlásený na ÚPSVaR Brezno, nechce sa dostať k porušeniu zákona. Momentálne nemá dosť finančných prostriedkov aby platil výživné v doposiaľ určenej výške.

Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k návrhu so znížením výživného nesúhlasila, navrhla aby súd výživné zvýšil. Má zato, že otec si situáciu, v ktorej sa ocitol, zapríčinil sám, nakoľko vo výkone trestu sa ocitol za zanedbanie povinnej výživy.. Ku dňu písomného vyjadrenia matke na výživnom dlží sumu 1.559,94 Eur a na zročnom výživnom sumu 1.247,69 Eur. Z uvedeného dôvodu bol otec odsúdený aj trestným rozkazom Okresného súdu Brezno, zo dňa 16.9.2013. Matka maloletých poukázala na skutočnosť, že maloletá V. je v súčasnosti žiačkou tretieho ročníka Obchodnej akadémie v Brezne a maloletá Kristína žiačkou prvého ročníka Hotelovej akadémie v Brezne. Jej čistý zárobok predstavuje 380 Eur mesačne, poberá prídavky na dve maloleté deti vo výške 46 Eur mesačne a tiež náhradné výživné zo strany ÚPSVaR Brezno. Poplatky s užívaním bytu predstavujú 111,78 Eur mesačne, na inkaso platí 45,64 Eur mesačne. Matka spláca úver na vyt vo výške 92 Eur mesačne. Pokiaľ ide o maloleté matky poukázala na náklady spojené so starostlivosťou o nich, najmä pokiaľ ide o cestovné do školy, poplatky spojené s návštevou školy, stravovaním maloletých a ich ošatením. Matka uviedla, že nemá dosť finančných prostriedkov na zabezpečenie všetkých potrieb maloletých detí, musela si finančné prostriedky požičať od svojej matky, ktorej pôžičku mesačne spláca. Deti nemôžu ísť na lyžiarsky kurz z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Kolíznym opatrovníkom sa k návrhu napriek výzve súdu písomne nevyjadril.

Súd vo veci samej nariadil pojednávanie na deň 20.12.2013, vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením s listinami obsiahnutými v súdnom spise a pripojenom opatrovníckom spise. Súd vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový stav:

Otec maloletých na pojednávaní zotrval na podanom návrhu, žiadal výživné znížiť na sumu 40 Eur na obe maloleté deti spolu a to odo dňa 12.11.2013. Dôvodom pre zníženie výživného je u neho skutočnosť, že bol prepustený z výkonu trestu, od štátu doposiaľ nedostal ani Euro, od prepustenia z výkonu trestu bol bez príjmu. Zamestnal sa s nástupom do práce od 11.12.2013, pracovný pomer má dohodnutý na dobu neurčitú u zamestnávateľa Luto Automotive s.r.o. s dohodnutou mzdou 355 Eur mesačne (základná mzda) + ako variabilná zložka mzdy odmeny. V súčasnosti nemá taký príjem, aby mohol platiť výživné, nechce sa opätovne dostať do problémov s trestným stíhaním. On v minulosti pracoval pre spoločnosť Mountfield a.s. v Českej republike, pracovný pomer bol skončený dohodou z dôvodu rušenia prevádzky. Následne on brigádoval pre spoločnosť Still s.r.o. v Mladej Boleslavi s príjmom od 7.000,-Kč - 16.000,-Kč, od 14.12.2012 sa v uvedenej spoločnosti zamestnal s príjmom okolo 20.000,-Kč. Pracovný pomer bol skončený dňom 31.3.2013 z dôvodu nástupu do výkonu trestu. V roku 2010 on mal príjem 13.500,- až 16.000,-Kč, v roku 2011 mal obdobný príjem. V priebehu rokov 2010-2013 bol prakticky stále zamestnaný až do nástupu do výkonu trestu. Pokiaľ v minulosti neplatil výživné jemu to nevychádzalo, platil s priateľkou podnájom, ak by podnájom nezaplatil nemal by kde bývať a nemal by robotu. Návrh na zníženie výživného si okrem prejednávanej veci doposiaľ nepodal.

Matka maloletých na pojednávaní so znížením výživného nesúhlasila, žiadala výživné zvýšiť na sumu 110,-Eur na mal. V. a 100,-Eur na maloletú A.. Poukázala na to, že maloletá Kristína od 1.9.2013 je študentkou Hotelovej akadémie v Brezne, matka mala zvýšené náklady spojené s povinným ošatením maloletej. Poukázala na zdravotný stav maloletých, skutočnosť, že si nemohla dovoliť aby maloleté išli na lyžiarsky výcvik z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Matka sama je zamestnaná na OU Podbrezová ako kuchárka na Základnej škole s materskou školou v Podbrezovej, jej mesačný príjem je 384,-Eur aj s bonusom, raz za rok má odmenu, tento rok to bolo 100 Eur. Otec maloletých sa od prepustenia z výkonu trestu stretol s maloletou A., niečo jej kúpil a dal jej 20 Eur, staršej veronike vreckové nedal, nakoľko ona k nemu neprišla. Pred tým ako išiel do výkonu trestu sa s deťmi nestretával. Matka uviedla, že poberá náhradné výživné od roku 2008 alebo 2009, otec má dlh na výživnom. Za dlh na výživnom bol otec maloletých odsúdený, dlh však nezaplatil. Pokiaľ ide o maloleté deti tieto sa stretávajú s rodinnými príslušníkmi otca, je tam dobrý vzťah k starému otcovi ako aj sestre otca. Pre staršiu dcéru otec nič neznamená, nakoľko otec je ten kto vychováva. Mladšia dcéra tento vzťah vidí cez financie.

Kolízny opatrovník navrhol návrh na zníženie výživného zamietnuť z dôvodu, že zníženie výživného nie je v prospech a v záujme maloletých detí. Náhradné výživné je platené od 1.10.2008, v roku 2009 ÚPSVaR Brezno podal podnet na trestné stíhanie na otca za neplnenie vyživovacej povinnosti.

Okresný súd Brezno svojím rozsudkom č.k. 1C/354/99-46 zo dňa 2.3.2000 manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, maloleté deti na základe rodičovskej dohody zveril na čas po rozvode do výchovy a opateru matky a otca zaviazal platením výživného, z toho na výživu maloletej V. výživným vo výške 33,19 Eur a na výživu maloletej A. výživným vo výške 26,56 Eur mesačne.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. P/179/00-36 zo dňa 5.4.2001 došlo k zvýšeniu výživného na sumu 36,51 Eur na mal. V. a na sumu 29,87 Eur na maloletú A.. Následne bolo výživné zvýšené rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/21/2007-99 zo dňa 19.8.2008 (na sumy 73,03 Eur a 59,75 Eur mesačne), pričom súd určil otcovi dlh na výživnom za obdobie od 1.2.2007 do 5.2.2008 vo výške 475,24 Eur na mal. V. a 373,43 Eur na maloletú A.. Ďalšia úprava výživného bola prevedená rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/304/2010-241 zo dňa 24.4.2012, ktorým rozsudkom bolo výživné zvýšené na sumu 95 Eur mesačne na mal. V. a na sumu 70 Eur mesačne na maloletú A.. Otcovi za obdobie od 1.9.2011 do 24.4.2012 vznikol dlh na výživnom vo výške 594,59 Eur (mal. V.) a za obdobie od 11.11.2010 do 24.4.2012 dlh na výživnom vo výške 653,10 Eur (maloletá A.).

Trestným rozkazom Okresného súdu Brezno č.k. 1T/129/2013-93 zo dňa 16.9.2013 bol otec maloletých uznaný za vinného z trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.1 Trestného zákona, nakoľko v období od 25.4.2012 do 14.4.2013 neprispieval riadne a včas na výživu svojich maloletých dcér a zároveň si nespĺnil povinnosť zaplatiť k rukám matky dlh na zročnom výživnom, čím za uvedené obdobie dĺžil na bežnom výživnom sumu 1.559,94 Eur a na zročnom výživnom sumu 1.247,69 Eur. Súd upustil od uloženia ďalšieho trestu vzhľadom na trestný rozkaz OS Brezno sp.zn. 3T/91/2008 zo dňa 7.2.2008, ktorým bol otcovi maloletých uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden rok a ktorý otec maloletých začal vykonávať 15.4.2013.

Otec maloletých detí bol zamestnancom obchodnej spoločnosti Mountfield a.s. do 29.2.2012 na pozícii predajného technika; pracovný pomer bol rozviazaný po vzájomnej dohode. Priemerná mzda otca predstavovala u Mounfield a.s. sumu 18.435,-Kč.

Otec maloletých detí je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 13.11.2013, nie je a nebol poberateľom dávky v hmotnej núdzi; počas výkonu trestu bol pracovne zaradený s výškou čistej mzdy celkom 556,62 za obdobie od 5/2013 do 10/2013.

Matka maloletých detí je zamestnancom Obce Podbrezová, za obdobie 12/2012 do 11/2013 dosiahla čistý príjem s daňovým bonusom celkom 4.807,07 Eur, čo predstavuje mesačne sumu 400,59 Eur.

OR PZ v Brezne, ÚJKP PZ Brezno svojim uznesením ČVS: ORP-103/OSV-BR-2009 zo dňa 12.3.2009 odmietol podnet ÚPSVaR Brezno na začatie trestného stíhania otca maloletých z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti, nakoľko nebol dôvod pre začatie trestného stíhania. Z uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že podnet bol odmietnutý z dôvodu rozhodnutia v inom trestnom konaní voči otcovi maloletých.

Rozhodnutím ÚPSVaR Brezno č.2009/00127/5/KRV a 2009/00127/4/KRV zo dňa 16.1.2009 bol priznaný nárok na náhradné výživné na maloleté deti a to počnúc dňom 1.10.2008.

Podľa § 163 ods.2 O.s.p., rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 78 ods.1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 62 ods.1-4 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Otec maloletých detí svojím návrhom vo veci samej uplatnil nárok na zníženie výživného na maloleté deti; matka žiadala výživné zvýšiť. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol vo vzťahu k vyživovacej povinnosti a výške výživného opakovane rozhodnúť je zmena pomerov, ktorá môže nastať u osoby povinnej, ktorou je v danom prípade otec maloletých, prípadne na strane osoby oprávnenej, ktorou sú maloleté deti. Musí ísť o takú zmenu pomerov, ktoré sa prejavia závažnejším spôsobom v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy výživného. Zmena pomerov môže vyvolať potrebu zvýšiť výživné, pokiaľ sa zvýšia odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, resp. dôjde z pozitívnej zmeny na strane schopností, možností a majetkových pomerov povinnej osoby. Na strane povinnej osoby môže dôjsť aj k takej negatívnej zmene pomerov, na základe ktorej by doposiaľ určená výška výživného bola neprimeraná možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom na strane povinnej osoby a platenie doposiaľ určeného výživného by nebolo objektívne možné, resp. na strane povinnej osoby (v danom prípade otca) by prinášalo neprimerané majetkové riziká.

V zmysle vyššie uvedeného pre pozitívne rozhodnutie o znížení výživného musia nastať na strane povinnej osoby skutočnosti charakteru straty zamestnania, dlhodobej práceneschopnosti, vzniku novej vyživovacej povinnosti, prípadne zmeny majetkových pomerov, alebo iných obdobných skutočností, ktoré majú významný vplyv na možnosti, schopnosti alebo majetkové pomery povinnej osoby. Ďalším predpokladom je, že k takejto zmene musí dôjsť od posledného rozhodovania súdu o úprave vyživovacej povinnosti.

Výživné a jeho výška bola naposledy určená rozsudkom OS Brezno, č.k. 8P/304/2010-241 zo dňa 24.4.2012, výživné bolo zvýšené na sumu 95 Eur na maloletú V. a na sumu 70 Eur na maloletú A.; rozsudok sa stal právoplatným dňa 20.6.2012; súd rozhodol o dlhu na výživnom. Otec podal návrh na zníženie výživného dňa 18.11.2013; dôvodom pre zníženie výživného podľa návrhu a vyjadrení otca má byť skutočnosť, že nemá dostatok financií, bol vo výkone trestu a nechce si spôsobiť ďalšie trestné stíhanie.

Uvedené skutočnosti, nezamestnanosť otca na základe vykonaného dokazovania možno hodnotiť ako zmenu pomerov na jeho strane, v čase podania návrhu vo veci samej otec nemal žiadny príjem, od 12.12.2013 je však zamestnaný s dohodnutým príjmom podľa jeho vlastného vyjadrenia 355 Eur mesačne + odmeny. Súd ale pri hodnotení tejto skutočnosti vychádza predovšetkým zo skutočnosti, že otec maloletých detí po úprave jeho vyživovacej povinnosti v minulosti svoju vyživovaciu povinnosť dlhodobo neplnil, bol dvakrát trestne stíhaný a uznaný za vinného pre neplnenie vyživovacej povinnosti. Trestnej činnosti sa dopustil napriek predchádzajúcemu odsúdeniu a z toho dôvodu mu bol nariadený výkon podmienenečne odloženého trestu. Napriek prebiehajúcemu trestnému stíhaniu otec maloletých dlh na výživnom neuhradil a nespôsobil tak prípadný zánik trestnosti tak ako ho predpokladajú ustanovenia trestného práva. V dôsledku uvedenej skutočnosti otec maloletých potom nastúpil výkon trestu, ktorá skutočnosť bola dôvodom pre skončenie jeho pracovného pomeru, v ktorom podľa vlastného vyjadrenia dosahoval príjem cca 20.000,-Kč a to v období pred nástupom výkonu trestu odňatia slobody.

V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti mal súd zato, že otec si svoje trestné stíhanie a odsúdenie, ktoré malo za následok výkon trestu spočívajúci v odňatí slobody zapríčinil sám a to tým, že svoju vyživovaciu povinnosť neplnil. Dokazovaním súd pritom zistil, že v prakticky v priebehu celého obdobia od roku 2010-2013 dosahoval stály príjem, ktorý mu umožňoval jeho vyživovaciu povinnosť plniť riadne a včas. K plneniu vyživovacej povinnosti nedošlo predovšetkým a výlučne z dôvodov na strane otca, ktorý bezdôvodne vyživovaciu povinnosť neplnil. Predošlé umiestnenie otca vo výkone trestu odňatia slobody, jeho nezamestnanosť v čase podania návrhu a nižší súčasný príjem ako v období predchádzajúcim nástupu na výkon trestu tak nemôže byť na neprospech maloletých detí a preto nemôže byť dôvodom na zníženie výživného.

S prihliadnutím na vyššie uvedené súd návrhu otca na zníženie výživného zamietol.

Pokiaľ matka v reakcii na návrh na zníženie výživného žiadala výživné zvýšiť súd vo vzťahu k maloletej V. konštatuje, že u nej nenastala podstatná zmena pomerov odôvodňujúca prípadné zvýšenie výživného;

maloletá naďalej tak ako v čase posledného rozhodovania ako aj v súčasnosti študuje na Obchodnej akadémii v Brezne bez podstatného zvýšenia výdavkov matky v súvislosti so starostlivosťou o ňu. Pokiaľ ide o maloletú A. táto sa stala od 1.9.2013 žiačkou Hotelovej akadémie v Brezne. Od posledného rozhodnutia súdu, ktoré sa stalo právoplatným dňa 20.6.2012 došlo na strane maloletej A. k zmene pomerov táto má charakter podstatnej zmeny pomerov na strane maloletej. Zvýšenie výživného by ale v súčasnej dobe otcovi maloletej prinieslo neprimerané finančné riziká. Preto súd návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti rovnako zamietol.

Bude namieste, aby otec maloletých riadne a včas platil súdom určené výživné a v rámci svojich možností sa pokúsil uhradiť dlh na výživnom za predošlé obdobie. Uvedené finančné prostriedky môžu v súčasnosti dramaticky zlepšiť finančnú situáciu maloletých detí; ide pritom o finančné prostriedky, ktorých plnenie otec v minulosti bezdôvodne neuhrádzal

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nespĺní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.